

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансові ризики в суспільстві»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина									
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти									
Тип і назва освітньої програми										
Курс, семестр	денна форма 3 курс 6 семестр									
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;"><i>денна форма</i></td> <td style="text-align: center;"><i>заочна форма</i></td> </tr> <tr> <td>лекцій –</td> <td style="text-align: center;">16 год.,</td> <td style="text-align: center;">2 год.,</td> </tr> <tr> <td>практичних занять –</td> <td style="text-align: center;">14 год.</td> <td style="text-align: center;">2 год.</td> </tr> </table> Форма семестрового контролю – залік.		<i>денна форма</i>	<i>заочна форма</i>	лекцій –	16 год.,	2 год.,	практичних занять –	14 год.	2 год.
	<i>денна форма</i>	<i>заочна форма</i>								
лекцій –	16 год.,	2 год.,								
практичних занять –	14 год.	2 год.								
Мова (-и) викладання	Державна									
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування									
Контактні дані розробника (-ів)	Бражник Людмила, к.е.н., доцент, доцент кафедри liudmyla.brazhnyk@pdau.edu.ua , (0532) 56-50-03, https://www.pdau.edu.ua/people/brazhnyk-lyudmyla-vasylivna									

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни, які передують вивченню дисципліни «Фінансові ризики в суспільстві» - відсутні.
Компетентності	ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності. ЗК 8. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями.
Результати навчання	РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях. РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Роль навчальної дисципліни у формуванні у студентів системи знань і вмінь щодо розвитку соціальних навичок, таких як: комунікативні навички, самоорганізація, критичне мислення, лідерські якості, емоційний інтелект, позитивне мислення, уміння працювати в команді задля успішної самореалізації та досягнень успіхів у майбутній кар'єрі

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок управління фінансовими ризиками в суспільстві.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Теоретичні аспекти фінансових ризиків та їх роль в житті суспільства.
Тема 2. Інфляційний ризик в житті суспільства.
Тема 3. Кредитний ризик юридичних та фізичних осіб та управління ним.
Тема 4. Податковий ризик юридичних та фізичних осіб.
Тема 5. Операційні ризики юридичних осіб та управління ними.
Тема 6. Інвестиційні ризики юридичних та фізичних осіб та управління ними.
Тема 7. Фінансові ризики спричинені диджиталізацією.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (практична робота).
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження).
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- ЩОДО термінів виконання та перекладання

усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою/силабусом, а виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle. Перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів

- ЩОДО академічної доброчесності

здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichnadobrochesnist>

- ЩОДО відвідування занять

відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо)

<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udemy, Campster тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Дорогань-Писаренко Людмила, Дроботя Яна, Дорошенко Ольга. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Полтава: ПДАУ. 2023. 153 с.
2. Дроботя Я. А. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2019. 160 с.
3. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с.
4. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» /З.Д. Калініченко. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
5. Шклярук С. Г. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Київ: Персонал, 2019. 494 с.

Допоміжні

1. Бражник Л.В. Зовнішній державний борг України: тенденції та взаємозв'язок з економічним розвитком. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. Вип. 1. С.99-105. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2020.01.10>.
2. Бражник Л.В. Основні вектори управління проектами в умовах кризи. *Управління проектами. ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності* : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (17-18 березня 2021 р.). НМетАУ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України, Дніпро : Юрсервіс, 2021. С. 46-48.
3. Бражник Л.В., Чумак В.Д. Вплив ризиків на діяльність банків. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку* : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 квітня 2021 р.), ХНТУ. Херсон: Ви-во ФОП Вишемирський, 2021. С. 391-393.
4. Гончарук І.В., Томашук І.В. Ресурсний потенціал сільських територій: стан та напрями зміцнення: монографія. Вінниця: ТОВ «Твори». 2022. 334 с.
5. Дроботя Я. А., Собчишин В. М., Гаращенко В. О. Фінансовий ризик незбалансованої ліквідності:

оцінка та управління. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 1. С. 32-42.

6. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Бражник Л. В. Стан управління ризиком ліквідності комерційних банків України. *Ефективна економіка*. 2022. № 3. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.3.72.

7. Нечипоренко А.В., Костікова К.О. Адаптація зарубіжних практик фінансового ризик-менеджменту до діяльності українських підприємств. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2023. № 1(11). С.46–58.

8. Пожар Є.П. Аналіз фінансових ризиків та методи їх нейтралізації на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 387–391.

9. Томашук І., Томашук І. Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64>.

10. Фінансові ризики ведення бізнесу в Україні: сектор нефінансових корпорацій : колективна наукова доповідь / за ред. д.е.н. В.В. Зимовця ; НАН України, ДУ«Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». Київ, 2022. 260 с. URL : <http://ief.org.ua/docs/sr/309.pdf>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від 13 січня 2025 року № 11

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи (тестування)	Виконання завдань самостійної роботи (презентація)	Виконання завдань самостійної роботи (глосарій)	
Тема 1. Теоретичні аспекти фінансових ризиків та їх роль в житті суспільства.	4	3	4		1	12
Тема 2. Інфляційний ризик в житті суспільства.	4	3	4		1	12
Тема 3. Кредитний ризик юридичних та фізичних осіб та управління ним.	4	3	4		1	12
Тема 4. Податковий ризик юридичних та фізичних осіб.	4	3	4		1	12
Тема 5. Операційні ризики юридичних осіб та управління ними.	4	3	4		1	12
Тема 6. Інвестиційні ризики юридичних та фізичних осіб та управління ними.	4	3	4		1	12
Тема 7. Фінансові ризики спричинені диджиталізацією.	4	3	4		1	12
Виконання завдань самостійної роботи (презентація)				16		16
Разом	28	21	28	16	7	100

для здобувачів вищої освіти заочної форми

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом	
	Опитування	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи (тестування)	Виконання завдань самостійної роботи (презентація)	Виконання завдань самостійної роботи (к/р)		Виконання завдань самостійної роботи (глосарій)
Тема 1. Теоретичні аспекти фінансових ризиків та їх роль в житті суспільства.	5		4			1	10
Тема 2. Інфляційний ризик в житті суспільства.			4			1	5
Тема 3. Кредитний ризик юридичних та фізичних осіб та управління ним.			4			1	5
Тема 4. Податковий ризик юридичних та фізичних осіб.			4			1	5
Тема 5. Операційні ризики юридичних осіб та управління ними.			4			1	5
Тема 6. Інвестиційні ризики юридичних та фізичних осіб та управління ними.		6	4			1	11
Тема 7. Фінансові ризики спричинені диджиталізацією.			4			1	5
Виконання завдань самостійної роботи (презентація)				16			16
Виконання завдань самостійної роботи (контр. робота)					38		38
Разом	5	6	28	16	38	7	100

Шкала та критерії оцінювання
для здобувачів вищої освіти денної форми
опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
3 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми та часткових відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
2 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми без відповідей на додаткові питання, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
1 бал	у випадку нечіткої відповіді з значними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише фрагментарних знань з означеного питання, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях
0 балів	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	у випадку правильного виконання завдань та належного її оформлення, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
2 бали	у випадку наявних незначних методологічних помилок або ж невірних арифметичних розрахунків, незначних недоліках при виконанні завдань, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
1 бал	у випадку наявних значних методологічних помилок та/чи невірних арифметичних розрахунків при виконанні завдань, значних недоліках при виконанні завдань, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: тестування

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	у випадку забезпечення 90-100 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про високий рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
3 бали	у випадку забезпечення 74-89 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про достатній рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
2 бали	у випадку забезпечення 60-73 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про початковий рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
1 бал	у випадку забезпечення 30-59 % правильних відповідей на поставлені питання, що свідчить про фрагментарний рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
0 балів	у випадку правильних відповідей менше ніж 30 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (презентація – одна на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
14-16 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про вміння

	демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
11-13 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
8-10 балів	у випадку захисту роботи зі незначними недоліками в оформленні чи змісті, неповних відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
5-7 балів	у випадку захисту роботи зі незначними недоліками в оформленні та змісті, неповних, нечітких відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
3-4 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, фрагментарних відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
1-2 бали	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що свідчить про поверхневі вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях
0 балів	у випадку відсутності реферативної роботи, доповіді чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	у випадку змістовного оформлення поняття, що свідчить про високий рівень вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
0 балів	у випадку відсутності глосарію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

**для здобувачів вищої освіти заочної форми
опитування**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
4 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми та часткових відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
3 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми без відповідей на додаткові питання, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
2 бали	у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
1 бал	у випадку нечіткої відповіді з значними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише фрагментарних знань з означеного питання, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях
0 балів	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
------------------------	----------------------------

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6 балів	у випадку правильного виконання завдань та належного її оформлення, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
3-4 бали	у випадку наявних незначних методологічних помилок або ж невірних арифметичних розрахунків, незначних недоліках при виконанні завдань, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
1-2 бали	у випадку наявних значних методологічних помилок та/чи невірних арифметичних розрахунків при виконанні завдань, значних недоліках, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: тестування

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	у випадку забезпечення 90-100 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про високий рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
3 бали	у випадку забезпечення 74-89 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про достатній рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
2 бали	у випадку забезпечення 60-73 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про початковий рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
1 бал	у випадку забезпечення 30-59 % правильних відповідей на поставлені питання, що свідчить про фрагментарний рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
0 балів	у випадку правильних відповідей менше ніж 30 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (презентація – одна на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
14-16 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
11-13 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
8-10 балів	у випадку захисту роботи зі незначними недоліками в оформленні чи змісті, неповних відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
5-7 балів	у випадку захисту роботи зі незначними недоліками в оформленні та змісті, неповних, нечітких відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
3-4 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, фрагментарних відповідей на додаткові питання по темі презентації, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції
1-2 бали	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що

	свідчить про поверхневі вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях
0 балів	у випадку відсутності реферативної роботи, доповіді чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичне питання (2 шт)
9-10 балів	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
7-8 балів	у випадку змістовної відповіді з означеної теми та часткових відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
5-6 балів	у випадку змістовної відповіді з означеної теми без відповідей на додаткові питання, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
3-4 бали	у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
1-2 бали	у випадку нечіткої відповіді з значними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише фрагментарних знань з означеного питання, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях
0 балів	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти
	завдання (1 шт.)
15-18 балів	у випадку правильного виконання завдань та належного її оформлення, що свідчить про вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
11-14 балів	у випадку незначних методологічних помилок, але належного її оформлення, що свідчить про достатній рівень вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
7-10 балів	у випадку наявних незначних методологічних помилок або ж невірних арифметичних розрахунків, незначних недоліках при виконанні завдань, що свідчить про початкові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
3-6 балів	у випадку наявних незначних методологічних помилок або ж невірних арифметичних розрахунків, значних недоліках при виконанні завдань, що свідчить про часткові вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та часткові вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
1-2 бали	у випадку наявних значних методологічних помилок та/чи невірних арифметичних розрахунків при виконанні завдань, значних недоліках, що свідчить про фрагментарні вміння демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях та фрагментарні вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (гloserії)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	у випадку змістовного оформлення поняття, що свідчить про високий рівень вміння здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції
0 балів	у випадку відсутності гloserію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувачів вищої освіти